

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ  
စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန  
(အထူးကုန်စည်ခွန်နည်းဥပဒေများ)  
အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၅/ ၂၀၁၉  
၁၃၈၀ ပြည့်နှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း ၅ ရက်  
(၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်)

စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၆၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုကျင့်သုံး၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အောက်ပါ နည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

အခန်း (၁)

အမည်၊ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို အထူးကုန်စည်ခွန်နည်းဥပဒေများ ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤနည်းဥပဒေများတွင်ပါရှိသော စကားရပ်များသည် အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေတွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်။ ထို့ပြင် အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေရမည်-

(က) ဥပဒေ ဆိုသည်မှာ အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေကိုဆိုသည်၊

(ခ) လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူ ဆိုသည်မှာ အထူးကုန်စည်များကို ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းရန်၊ ထုတ်လုပ်ရန် နှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရန် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ ထုတ်ပေးထားသည့် လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူကို ဆိုသည်၊

(ဂ) ဇယား ဆိုသည်မှာ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ပြည်ထောင်စု၏ အခွန်အကောက်ဥပဒေပါ အထူးကုန်စည်ဇယားကိုဆိုသည်၊

(ဃ) တစ်ပိုင်းတစ်စကုန်စည် ဆိုသည်မှာ အခွန်ကျသင့်သည့် အခြားအထူးကုန်စည်တွင် အစိတ်အပိုင်း အဖြစ်သာ ပါဝင်သည့် ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းသော သို့မဟုတ် အခြားအထူးကုန်စည် ထုတ်လုပ်သူထံမှ ဝယ်ယူသည့် အထူးကုန်စည်ကို ဆိုသည်၊

(င) အထူးကုန်စည်ခွန်အရာရှိ ဆိုသည်မှာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က အထူးကုန်စည်ခွန် ကောက်ခံရန် တာဝန်ပေးထားသူကို ဆိုသည်၊

(စ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံး၏ တာဝန်ခံအရာရှိကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ

အခွန်ဦးစီးဌာနမှ၊ အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာ အခွန်ရုံးဌာနမှနှင့် အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာ အခွန်ရုံးဌာနမှတို့လည်း ပါဝင်သည်။

## အခန်း (၂)

### မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းဥပစာခွင့်ပြုပေးခြင်း

- ၃။ (က) အထူးကုန်စည်တင်သွင်းသူ၊ ထုတ်လုပ်သူ၊ တင်ပို့သူများသည် လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် သက်တမ်းတိုးလျှောက်ထားခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် သတ်မှတ်ထားသော ပုံစံဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ ကာလအတွင်းတွင် လျှောက်လွှာတင်သွင်းရမည်-
- (၁) ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် သက်တမ်းတိုးခြင်းဖြစ်ပါက ယင်းဘဏ္ဍာနှစ်မစတင်မီ သုံးလ၊
  - (၂) အခြားသော ကိစ္စရပ်များအတွက် လုပ်ငန်းစတင်သည့်နေ့မတိုင်မီ သုံးလ။
- (ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲသည့်ကိစ္စအတွက် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က သတ်မှတ်ပေးသည့် ကာလအတွင်း။
- ၄။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေအရ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့်မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှထံတွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်ကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။
- ၅။ (က) ဤနည်းဥပဒေများအရ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် သက်တမ်းတိုးခြင်းတို့အတွက် သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် လျှောက်ထားရမည်။
- (ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) နှင့်အညီ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်လွှာတင်သွင်းခြင်းအတွက် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်လျှင် အဖွဲ့အစည်း၏ အကြီးအကဲ သို့မဟုတ် ယင်းကတာဝန်လွှဲအပ်သူ၊ တစ်ဦးချင်းပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျှင် တစ်ဦးချင်းပုဂ္ဂိုလ်ကိုယ်တိုင်၊ ကုမ္ပဏီဖြစ်လျှင် ယင်းကုမ္ပဏီ၏ အတွင်းရေးမှူး၊ အထွေထွေမန်နေဂျာ၊ မန်နေဂျာ သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်၊ အစုစပ်လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်း၊ အသင်း စသည်တို့ဖြစ်လျှင် ယင်းတို့တွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးဦး၊ သမဝါယမအသင်းဖြစ်လျှင် အသင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အတွင်းရေးမှူးတစ်ဦးဦးက လက်မှတ်ရေးထိုးလျှောက်ထားရမည်။
- ၆။ (က) ဤနည်းဥပဒေများအရ ထုတ်လုပ်မှုအတွက် လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် သက်တမ်းတိုးခြင်း တို့အတွက် သတ်မှတ်ပုံစံနှင့်အတူ အောက်ပါအချက်အလက်များကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်-
- (၁) ခွင့်ပြုချက်လျှောက်ထားသည့် အထူးကုန်စည်ထုတ်လုပ်မည့် လုပ်ငန်းဥပစာနေရာ သို့မဟုတ် လိပ်စာ အပြည့်အစုံ၊
  - (၂) အထူးကုန်စည်များကို ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် အထူးကုန်စည်များကို ထုတ်လုပ်သည့်နေရာရှိ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်၊
  - (၃) အထူးကုန်စည်များကို ထုတ်လုပ်သည့်နေရာရှိ ဝန်ထမ်းအရေအတွက်၊
  - (၄) ထုတ်လုပ်မည့်အထူးကုန်စည် အမျိုးအစား၊
  - (၅) မှတ်ပုံတင်ထားသော ဘဏ္ဍာနှစ်တစ်နှစ်အတွင်း ခွင့်ပြုချက်လျှောက်ထားသော လုပ်ငန်းဥပစာတစ်ခုစီ၌ ထုတ်လုပ်မည့်အထူးကုန်စည် အမျိုးအစား တစ်ခုချင်းစီ၏ ပမာဏနှင့် တန်ဖိုး၊

(၆) ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုချက်လျှောက်ထားသည့် အဆောက်အဦ၊ မြေအကျယ်အဝန်း နှင့် နယ်နိမိတ်၊

(၇) အဆောက်အဦ အတွင်းပိုင်းပုံစံ၊

(၈) ခြံစည်းရိုးနှင့် အကာအရံအမျိုးအစား၊

(၉) သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော နေရာများ-

(ကက) လုပ်ငန်းဥပစာအတွင်း ထုတ်လုပ်မှုတွင် အသုံးပြုမည့် ကုန်ကြမ်း သို့မဟုတ် အခြားကုန်စည်များ၊

ကုန်ချောများနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများထားရှိရန်နေရာ၊

(ခခ) အထူးကုန်စည် ထုတ်လုပ်ရန်အတွက်သာ အသုံးပြုရမည့်နေရာများ။

(ခ) လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်လွှာမူရင်းကို သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံသို့ လည်းကောင်း၊

မူရင်းခွဲနှစ်စောင်ပြုစု၍ တစ်စောင်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်

အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံသို့လည်းကောင်း၊ ကျန်တစ်စောင်ကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့လည်းကောင်း ပေးပို့ရမည်။

၇။ အထူးကုန်စည်များကို ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းရန် လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်သက်တမ်းတိုးခြင်း များ

ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းဥပဒေ ၆ အရ လိုအပ်သော အချက်အလက်အပြင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က သတ်မှတ်သော

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အထောက်အထားများကိုပါ ပူးတွဲ၍ ပေးပို့ရမည်။

၈။ အထူးကုန်စည်များကို ပြည်ပသို့တင်ပို့ရန် လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် သက်တမ်းတိုးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင်

နည်းဥပဒေ ၆ အရ လိုအပ်သော အချက်အလက်အပြင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က သတ်မှတ်ထားသော

သတင်းအချက်အလက်များကိုပါ ပူးတွဲ၍တင်ပြရမည်။

၉။ (က) မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် အထူးကုန်စည်များကို ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းရန်၊ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရန်၊

ပြည်ပသို့တင်ပို့ရန် လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားခြင်းကို စိစစ်၍ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ ခွင့်ပြုသည့် လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်တွင်

အောက်ပါအချက်များပါဝင်ရမည်-

(၁) မှတ်ပုံတင်သူ၏ အမည်နှင့်လိပ်စာ၊

(၂) ခွင့်ပြုသည့်အထူးကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ထုပ်ပိုးမှုပုံစံ၊

(၃) အထူးကုန်စည် အလွှာတစ်ခုစီအလိုက် ခွင့်ပြုသည့်လုပ်ငန်းဥပစာ၊

(၄) လုပ်ငန်းဥပစာအတွက် တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခွင့်ပြုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အမည်များ။

(ခ) လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူသည် လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်တွင် ခွင့်ပြုသည့်လုပ်ငန်းဥပစာကို သတ်မှတ်ထားသော

အထူးကုန်စည်အမျိုးအစားအတွက်သာ အသုံးပြုရမည်၊

(ဂ) လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်တွင် ခွင့်ပြုထားသော တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်သာလျှင် လုပ်ငန်းဥပစာကို ထိန်းချုပ်ခြင်းပြုရ မည်၊

(ဃ) လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင် လျှောက်ထားခြင်း ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သင့်လျော်သည်ဟု ယူဆသော စည်းကမ်းချက်များ

သို့မဟုတ် ကန့်သတ်ချက်များကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ဖြည့်စွက်သတ်မှတ်နိုင်သည်။

၁၀။ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် လုပ်ငန်းနေရာ တစ်နေရာထက်ပိုရှိသော လုပ်ငန်းဖြစ်လျှင် လျှောက်လွှာ တွင် ဖော်ပြထားသော စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ ဥပစာနေရာများအတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်မူရင်း ခွဲများကို ထုတ်ပေးရမည်။

၁၁။ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူသည် ဤနည်းဥပဒေများအရ ထုတ်ပေးထားသော လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်မူရင်း ကို ပင်မလုပ်ငန်းဥပစာတွင်လည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်မူရင်းခွဲကို သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းခွဲ ဥပစာ အသီးသီးတွင်လည်းကောင်း အများမြင်သာအောင်ချိတ်ဆွဲထားရမည်။

၁၂။ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူသည်-

(က) အောက်ပါကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုမီ ခုနစ်ရက်ကြိုတင်၍ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်နှင့်အတူ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ စာဖြင့်အကြောင်းကြားရမည်။ ထိုသို့အကြောင်းကြားခြင်းကို မြို့နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက လက်ခံအတည်ပြုပြီး လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူက တောင်းဆိုလျှင် သတ်မှတ်မှတ်ပုံတင် လက်မှတ်ကို ပြင်ဆင်၍ ပြန်လည်ထုတ်ပေးရမည်-

(၁) ခွင့်ပြုထားသော လုပ်ငန်းဥပစာရှိ လုပ်ငန်းများအနက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုခုရပ်စဲခြင်း၊

(၂) အမည်၊ လိပ်စာ၊ လုပ်ငန်းတည်နေရာ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပါဝင်သူများ သို့မဟုတ် အဓိကလုပ်ငန်း၏ သဘော သဘာဝ သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ထားသူ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများပြောင်းလဲခြင်း၊

(၃) အောက်ပါပြောင်းလဲမှုတစ်ခုခုဆောင်ရွက်ခြင်း-

(ကက) ထုတ်လုပ်မည့် အထူးကုန်စည်အမျိုးအစား၊

(ခခ) အထူးကုန်စည်ထုတ်လုပ်မည့် လုပ်ငန်းဥပစာ၊

(ဂဂ) အထူးကုန်စည်ထုတ်လုပ်မည့် စက်ရုံနှင့် အသုံးပြုမည့်စက်ပစ္စည်း၊

(ဃဃ) ကုန်စည်အမှတ်တံဆိပ် ပြောင်းလဲခြင်း။

(ခ) လုပ်ငန်းဥပစာတွင် ကြိုတင်စီစဉ်ထားခြင်းမဟုတ်သော လုပ်ငန်းရပ်စဲခြင်းအတွက် လုပ်ငန်းရပ်စဲသည့်နေ့မှ ခုနစ်ရက်အတွင်း မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံသို့ အကြောင်းကြားရမည်။

**လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူမှ မှတ်တမ်းများကို ထိန်းသိမ်းခြင်း**

၁၃။ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူသည် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်ထားသည့် ညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ သတ်မှတ်ထားသော စာရင်းစာအုပ်များနှင့်မှတ်တမ်းများကို လုပ်ငန်းဥပစာတွင် ထိန်းသိမ်းထားရမည်။

**စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း**

၁၄။ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက တောင်းခံပါက လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူသည်-

(က) မည်သည့်နည်းစနစ်ဖြင့်မဆို ထိန်းသိမ်းထားရှိသော စာရင်းများ၊ အထောက်အထားနှင့် လိုအပ်သော အခြားမည်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကိုမဆို ပြသရမည်။

(ခ) လက်ဝယ်တွင် သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းမှုအောက်တွင်ထားရှိသော အထူးကုန်စည်များ၊ ထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုမည့် ကုန်ကြမ်းနှင့် အခြားကုန်စည်များ၏ ပမာဏကို ဖော်ပြထားသော စာရင်းများနှင့် ယင်းပစ္စည်းများ ထားရှိသောနေရာများ သို့မဟုတ် ဥပစာများကို ဖော်ပြရမည်။

**အထူးကုန်စည်များကို လုပ်ငန်းဥပစာမှ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းနှင့်ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း**

- ၁၅။ ထုတ်လုပ်သူသည် ဤနည်းဥပဒေများနှင့်အညီ သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း အထူးကုန်စည်များကို အခွန်အမှတ်တံဆိပ်ကပ်နှိပ်ထားခြင်း သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံးက ထုတ်ပေးသော ခွင့်ပြုချက် အထောက်အထားတစ်စုံတစ်ရာ ပြသနိုင်ခြင်းမရှိပါက လုပ်ငန်းဥပစာအတွင်းမှ ယင်းအထူးကုန်စည် များကို ရွှေ့ပြောင်းခြင်းမပြုရ။
- ၁၆။ တင်ပို့သူသည် ဤနည်းဥပဒေများနှင့်အညီ အခွန်အမှတ်တံဆိပ်ကပ်နှိပ်ရန် သတ်မှတ်ထားသော အထူး ကုန်စည်များကို အခွန်အမှတ်တံဆိပ် ကပ်နှိပ်ထားခြင်းမရှိပါက ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်းမပြုရ။

## အခန်း (၃)

### တာဝန်ခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း

- ၁၇။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ အရ ပေးအပ်ထားသော တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အောက်ပါ အတိုင်း ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်သည်-
- (က) အခြားသက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့်ကိစ္စ၌ ယင်းဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ အဖွဲ့များဖွဲ့စည်းပြီး တာဝန်ခွဲဝေ ပေးအပ်ခြင်း၊
- (ခ) ကျန်ကိစ္စရပ်များအတွက် မိမိဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများကို တာဝန်ခွဲဝေပေးအပ်ခြင်း။

**အထူးကုန်စည်ခွန် အရာရှိများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်**

- ၁၈။ နည်းဥပဒေ ၁၇ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃ အရ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်း တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

## အခန်း (၄)

### အခွန်ကျသင့်စေခြင်းနှင့် အခွန်အမှတ်တံဆိပ်

- ၁၉။ အခွန်အမှတ်တံဆိပ် ကပ်နှိပ်ရောင်းချစေရမည့် အထူးကုန်စည်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခွန်အမှတ်တံဆိပ်ကို မှန်ကန်စွာကပ်နှိပ်ထားခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲမှားစွာအသုံးပြုထားခြင်းဖြစ်ပါက အခွန်အမှတ်တံဆိပ်ကပ်နှိပ်ရန် ပျက်ကွက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- ၂၀။ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူသည် အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များကို ကပ်နှိပ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါကာလများ မတိုင်မီ ဤနည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ကပ်နှိပ်ရမည်-
- (က) လုပ်ငန်းဥပစာမှ အထူးကုန်စည်များကို ရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊

- (ခ) တင်သွင်းလာသော ကုန်စည်များကို အကောက်ခွန်သိုလှောင်ရုံမှ ရွေးယူခြင်း၊ ထုတ်ယူခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊
- (ဂ) လုပ်ငန်းဥပစာတွင် သိုလှောင်ထားသည့် အထူးကုန်စည်များကို လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ထားသော ထုတ်လုပ်သူက ရောင်းချခြင်း၊
- (ဃ) အခွန်ကျသင့်သော ပို့ကုန်များကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း။

၂၁။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အထူးကုန်စည်များ အခွန်အမှတ်တံဆိပ်ကပ်နှိပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်ခက်ခဲသော ကိစ္စရပ်များအတွက် နည်းလမ်းများသတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။

၂၂။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသော အထူးကုန်စည်များတွင် ကပ်နှိပ်ရမည့် အခွန်အမှတ်တံဆိပ်အမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း၊ ကပ်နှိပ်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ် နိုင်သည်။

၂၃။ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူသည် ဤနည်းဥပဒေများအရ ထုတ်ပြန်ထားသော အမိန့်ကြော်ငြာစာနှင့်အညီ အခွန်အမှတ်တံဆိပ်ကပ်နှိပ်ရမည့် အထူးကုန်စည်ခွန်အတွက် လုံလောက်သော အရေအတွက်နှင့် အမျိုးအစား တို့ကို ဖော်ပြပြီး မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံမှ အသုံးပြုမီ ကြိုတင်ရယူထားရမည်။

၂၄။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အခွန်အမှတ်တံဆိပ်ကပ်နှိပ်အသုံးပြုခြင်းအတွက် အောက်ပါကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နည်းလမ်းများ သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်-

- (က) အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များ မှာယူခြင်း၊ လက်ခံရရှိခြင်း၊ ပြန်လည်အပ်နှံခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊
- (ခ) အခွန်အမှတ်တံဆိပ် ကပ်နှိပ်အသုံးပြုရမည့် စည်းကမ်းချက်များ၊
- (ဂ) အခွန်အမှတ်တံဆိပ် အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားခြင်းနှင့် အသုံးပြုခွင့်ရရှိခြင်း၊
- (ဃ) အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များ ထိန်းသိမ်းထားရှိမည့် လုပ်ငန်းဥပစာနေရာအပါအဝင် အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များ ကို ကပ်နှိပ်ရမည့်နည်းလမ်း၊ အသုံးပြုပုံနှင့် ကပ်နှိပ်ရမည့်နေရာ၊
- (င) အခွန်အမှတ်တံဆိပ်ပုံစံနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်၊
- (စ) အခွန်အမှတ်တံဆိပ် လက်ဝယ်ထားရှိခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းအတွက် ထားရှိရမည့် သတင်းအချက်အလက် များနှင့် မှတ်တမ်းစာအုပ်များ၊
- (ဆ) ပျက်စီး၊ ပျောက်ဆုံးသွားသော အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များ၊
- (ဇ) အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များကို မှန်ကန်စွာအသုံးပြုခြင်း၊
- (ဈ) အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များထုတ်ယူခြင်း၊ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းတို့အတွက် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ တင်သွင်းရမည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊
- (ည) အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များ သိုလှောင်ထားရှိခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းတို့ကို သွားရောက်စစ်ဆေးရန် ပြည်တွင်း အခွန်များဦးစီးဌာနမှ အရာရှိများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊
- (ဋ) အကူးအပြောင်းကာလရှိ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် အမှတ်တံဆိပ်များနှင့်
- (ဌ) ဤနည်းဥပဒေများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြားကိစ္စရပ်များ။

၂၅။ ဤနည်းဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့် အခွန်အမှတ်တံဆိပ်များ ကပ်နှိပ်ရောင်းချစေခြင်း သည် ရောင်းချသည့်ကုန်စည်၏ အရောင်းတန်ဖိုးတွင် အခွန်အပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားဖြစ်သည်။

### အခန်း (၅)

#### အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် သက်သာခွင့်များ

##### အထူးကုန်စည်သွင်းကုန်များအတွက် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်

၂၆။ အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၉၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၄) အရ ယာယီအသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းလာပြီး မူလတင်သွင်းသည့် နိုင်ငံသို့ မူရင်းပမာဏ အခြေအနေအတိုင်း အကောက်ခွန် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ပြန်လည်တင်ပို့မည့် အထူးကုန်စည်များအပေါ် အထူးကုန်စည်ခွန် မကျသင့်စေရ။ သို့ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါရည်ရွယ်ချက်နှင့်မကိုက်ညီသော ကိစ္စရပ်များအတွက် ကျသင့်အခွန်ကို တင်သွင်း လာသည့်နေ့ရှိ အခွန်နှုန်းဖြင့် သက်ဆိုင်ရာအကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနတွင် ပြန်လည်ပေးဆောင်စေရမည်-

(က) ပြည်တွင်း၌ယာယီအသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တင်သွင်းလာသည့် အထူးကုန်စည်များ၊

(ခ) တင်သွင်းသည့်နေ့မှ ၁၂ လ အတွင်း ပြန်လည်တင်ပို့ရန် ခံဝန်ချက်ဖြင့် တင်သွင်းလာသည့် အထူး ကုန်စည်များ၊

(ဂ) တင်သွင်းလာသည့်မူရင်းအခြေအနေ၊ ပမာဏအတိုင်း ပြန်လည်တင်ပို့ခြင်း၊

(ဃ) ပြန်လည်တင်ပို့ရာတွင် မူရင်းတင်သွင်းလာသည့်နိုင်ငံ၊ အဖွဲ့အစည်းသို့ ပြန်လည်တင်ပို့ခြင်း။

၂၇။ ယာယီတင်သွင်းခြင်း အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းရှင်သည် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ မှတ်ပုံတင်ရာတွင် အောက်ပါအချက်များကို ဖော်ပြလျှောက်ထားရမည်-

(က) တင်သွင်းမည့်ကုန်စည်အမျိုးအစား၊ ပမာဏ၊ တန်ဖိုး၊

(ခ) ပြန်လည်တင်ပို့မည့် ကာလ၊

(ဂ) ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းရခြင်း အကြောင်းအရင်း၊

(ဃ) သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ပြန်လည်တင်ပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း ခံဝန်ချက်။

### အခန်း (၆)

#### အထူးကုန်စည်များကို တန်ဖိုးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း

၂၈။ အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ လွှဲအပ်ထားသော တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံး၍ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အထူးကုန်စည်များ၏ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးတန်ဖိုး အဆင့်ကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

၂၉။ ဘဏ္ဍာနှစ် တစ်နှစ်ချင်းစီအတွက် အထူးကုန်စည်များ၏ တန်ဖိုးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) မည်သည့်အထူးကုန်စည်များကိုမဆို ထုတ်လုပ်သူသည် နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ ထုတ်လုပ်သည့် အထူးကုန်စည်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တန်ဖိုးအဆင့်များ သတ်မှတ်ပေးရန် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးမှတစ်ဆင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ တင်ပြရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ တင်ပြရာတွင်-

(၁) သက်ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာနှစ်မတိုင်မီ ကုန်ဆုံးသည့် ပြက္ခဒိန်နှစ်၏ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့နောက်ဆုံးထား၍ သတ်မှတ်ထားသော နည်းလမ်းများအတိုင်း သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် တင်သွင်းရမည်။

(၂) နည်းဥပဒေခွဲငယ် (၁) အရ တင်သွင်းသည့် ပုံစံတွင် တင်သွင်းသည့်နေ့မတိုင်မီ ၁၂ လ အတွင်း တန်ဖိုး အဆင့် သတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်ထားသည့် ကုန်စည်များ၏ နိုင်ငံတော်အတွင်း လက်လီရောင်းချသည့် ဈေးကွက် ပေါက်ဈေးနှင့် စက်ရုံထုတ်ရောင်းဈေးများ ဖော်ပြပါရှိရမည်။

(ဂ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က သတ်မှတ်သော တန်ဖိုးအဆင့်သည် ပြက္ခဒိန်နှစ် ကုန်ဆုံးပြီးနောက် စတင်သော ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် သက်ဆိုင်သည့် အထူးကုန်စည်များအပေါ် အကျိုးဝင်စေရမည်။

(ဃ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အထူးကုန်စည်များ၏ တန်ဖိုးအဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များနှင့်အညီ သတ်မှတ်နိုင်သည်-

(၁) ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ပြည်ထောင်စု၏ အခွန်အကောက်ဥပဒေ အထူးကုန်စည်ဇယား၏ စာတိုင် (၂) ပါ အထူးကုန်စည်အမျိုးအစား၊

(၂) သက်ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် အထူးကုန်စည်များ၏ လက်လီရောင်းဈေးတန်ဖိုး သတ်မှတ်ရာတွင် ယင်းဘဏ္ဍာနှစ်မတိုင်မီ ကုန်ဆုံးသော ပြက္ခဒိန်နှစ်နောက်ဆုံးရက် လက်လီရောင်းဈေးတန်ဖိုး၊

(၃) နည်းဥပဒေခွဲ (က) မှအပ အထူးကုန်စည်များဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြက္ခဒိန်နှစ် အတွင်း ရောင်းချသော အလားတူကုန်စည်များ၏ လက်လီရောင်းဈေးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ဈေးနှုန်းတန်ဖိုး။

၃၀။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဘဏ္ဍာနှစ် တစ်နှစ်မစတင်မီ အထူးကုန်စည်များ၏ တန်ဖိုးအဆင့်များကို လျှောက်ထားသူသို့ သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။

၃၁။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အထူးကုန်စည်များ၏ တန်ဖိုးအဆင့်များ သတ်မှတ်နိုင်ရန် သတင်းအချက် အလက်များ ပေးပို့စေခြင်းနှင့် အခြားဆက်စပ်လုပ်ငန်းများကို သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ရုံးများ သို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာ အခွန်ရုံး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးများသို့ တာဝန် ပေးအပ်နိုင်သည်။

၃၂။ အထူးကုန်စည်ခွန်နှုန်းထားများကို တန်ဖိုး၏ ရာခိုင်နှုန်းအပေါ် သတ်မှတ်ကောက်ခံပါက အဆိုပါတန်ဖိုး သည်-

(က) အထူးကုန်စည်များကို ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခြင်းအတွက် ကုန်းပေါ်ရောက် တန်ဖိုးအပေါ် အခြေခံ၍ တွက်ချက်ကောက်ခံရမည်။ ကုန်းပေါ်ရောက်တန်ဖိုးတွက်ချက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကောက်ခွန်ကောက်ခံ သည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ တွက်ချက်ရမည်။

(ခ) ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်သော အထူးကုန်စည်များကို ဈေးကွက်ပေါက်ဈေး တန်ဖိုးအပေါ် အခြေခံ၍ တွက်ချက်ကောက်ခံရမည်။ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးကို အခြေခံ၍ အထူးကုန်စည်ခွန် အပါအဝင်ဖြစ်သည့် စက်ရုံ၊



အလုပ်ရုံ၊ အလုပ်ဌာန ရောင်းဈေးတန်ဖိုး တွက်ချက်ခြင်းကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က သတ်မှတ်ပေးသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ တွက်ချက်ရမည်။

(ဂ) ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်းအတွက် ပြည်ပသို့ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးမည့် ယာဉ်ပေါ်အရောက် တန်ဖိုး အပေါ်အခြေခံ၍ တွက်ချက်ကောက်ခံရမည်။

### အခန်း (၇)

### ကြေညာလွှာတင်သွင်းခြင်း

၃၃။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အောက်ပါတို့ကို သတ်မှတ်ပေးရမည်-

(က) အထူးကုန်စည်ခွန် ကြေညာလွှာပုံစံ၊

(ခ) အထူးကုန်စည်ခွန် ကြေညာလွှာတွင် ပါဝင်ရမည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ပူးတွဲတင်သွင်းရမည့် အထောက်အထားများ၊ လိုအပ်ပါက အထူးကုန်စည်ခွန်ကြေညာလွှာတွင် ဖြည့်သွင်းရမည့် အချက်အလက်များ၊

(ဂ) ကြေညာလွှာ တင်သွင်းရမည့် နည်းလမ်း။

၃၄။ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင် ရရှိသူသည်-

(က) ဤနည်းဥပဒေများနှင့်အညီ အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းနှင့် ကြေညာလွှာတင်သွင်းခြင်းကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံမှ ပုံစံများကို ကြိုတင်တောင်းခံရယူထားရမည်။

(ခ) သက်ဆိုင်ရာ သုံးလပတ်အတွက် အထူးကုန်စည်ခွန် ကြေညာလွှာကို တင်သွင်းရာတွင်-

(၁) သက်ဆိုင်သည့် စည်းကြပ်ကာလအတွက် ကျသင့်သည့် အထူးကုန်စည်ခွန်ပမာဏကို ဖော်ပြပေးရမည်။

(၂) သက်ဆိုင်ရာလအတွက် ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်ကို အထူးကုန်စည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ပြီးသည့် လကုန်ဆုံးပြီး ၁၀ ရက်အတွင်း သက်ဆိုင်ရာဘဏ်၌ ချလန်/ ငွေသွင်းလွှာ သို့မဟုတ် အီလက်ထရောနစ် နည်းဖြင့် ပေးသွင်းရမည့်အပြင် ငွေသွင်းလွှာချလန်အမှတ်နှင့် နေ့စွဲကို ကြေညာလွှာတွင် ဖြည့်သွင်းရမည်။

(၃) တင်သွင်းသော ကြေညာလွှာတွင် မှားယွင်းချက်နှင့် လိုအပ်ချက်များရှိပါက ယင်းကြေညာလွှာကို စည်းကြပ်မှုမပြုမီ ပြင်ဆင်နိုင်သည်။

၃၅။ (က) မည်သူ့ကိုမဆို အခွန်ကျသင့်သည့် အထူးကုန်စည်ကို ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် တင်ပို့ခြင်း ပြုလုပ်သည်ဟု ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာလအတွက် အထူးကုန်စည်ခွန် ပေးဆောင်ရန် အကြောင်းကြားစာကို ကြေညာလွှာပုံစံ၊ ငွေသွင်းလွှာချလန်တို့နှင့်အတူ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက ပေးပို့ အကြောင်းကြားရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ အကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိသော အခွန်ထမ်းသည် အကြောင်းကြားစာပါ သတ်မှတ်ရက်အတွင်း အခွန်ပေးသွင်းခြင်းနှင့် ကြေညာလွှာတင်သွင်းခြင်းပြုရမည်။

၃၆။ (က) ကြေညာလွှာတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးသူသည် အထူးကုန်စည်ခွန်ကြေညာလွှာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တိကျ မှန်ကန်ပြည့်စုံမှုအပေါ် တာဝန်ခံရမည်။

- (ခ) အထူးကုန်စည်ခွန် ကြေညာလွှာတစ်ခုကိုဖြစ်စေ၊ ယင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုဖြစ်စေ အခြားပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးက အခကြေးငွေယူ၍ ပြင်ဆင်တင်သွင်းခြင်းဖြစ်ပါက ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြေညာလွှာပေါ်တွင် ပူးတွဲ လက်မှတ်ထိုးရမည်။
- ၃၇။ ဤနည်းဥပဒေများအရ တင်သွင်းသည့် ကြေညာလွှာများတွင် အောက်ပါအချက်အလက်များပါဝင်ရမည်-
- (က) လုပ်ငန်းဥပစာအတွင်းမှ အထူးကုန်စည်များကို ရောင်းချခြင်းဖြစ်ပါက ယင်းလအတွက် ပေးဆောင် ရမည့် အထူးကုန်စည်ခွန်ပမာဏ၊
  - (ခ) အခွန်ကျသင့်သော အထူးကုန်စည်ကို သက်ဆိုင်ရာလအတွင်း ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်းဖြစ်ပါက ယင်းလ အတွက် ပေးဆောင်ရမည့် အထူးကုန်စည်ခွန်ပမာဏ၊
  - (ဂ) သုံးလပတ်အစတွင်ရှိသည့် အထူးကုန်စည်ခွန် အမှတ်တံဆိပ်များ၏ လက်ကျန်အရေအတွက်နှင့်တန်ဖိုး၊
  - (ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) နှင့် (ခ) အရ သက်ဆိုင်ရာ သုံးလပတ်အတွင်း အထူးကုန်စည်များပေါ်တွင် ကပ်နှိပ် အသုံးပြုပြီးဖြစ်သည့် အခွန်အမှတ်တံဆိပ် အမျိုးအစားနှင့် အရေအတွက်၊
  - (င) အထူးကုန်စည်ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အထူးကုန်စည်ကုန်ကြမ်း သို့မဟုတ် တစ်ပိုင်းတစ်စ ကုန်စည်များ ကို ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်တွင်း၌ အခြားထုတ်လုပ်သူထံမှ ဝယ်ယူခြင်းဆောင်ရွက်စဉ်က ပေးဆောင်ခဲ့သည့် ခုနှစ်ခွင့်ရှိသော အထူးကုန်စည်ခွန်စုစုပေါင်းပမာဏ၊
  - (စ) အထူးကုန်စည်များကို ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူထံမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူခြင်း၊ ပြည်တွင်းသို့ ကိုယ်တိုင် တင်သွင်းခြင်းတို့အပေါ်တွင် နည်းဥပဒေ ၄၆ အရ တောင်းခံခွင့်ရှိသည့် ခုနှစ်ခွင့်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က သတ်မှတ်သည့်အချက်အလက်များ၊
  - (ဆ) သက်ဆိုင်ရာ သုံးလပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် ပေးဆောင်ရမည့် အထူးကုန်စည်ခွန်ပမာဏ သို့မဟုတ် ခုနှစ်ရန်ကျန်ရှိသည့် ပမာဏ။

#### အခန်း (၈)

### စည်းကြပ်ခြင်း၊ ပြန်လည်စည်းကြပ်ခြင်း၊ ခုနှစ်ခြင်း၊ အခွန်ငွေပြန်အမ်းခြင်းနှင့် အယူခံဝင်ခြင်း စည်းကြပ်ခြင်းနှင့် အကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ခြင်း

- ၃၈။ (က) မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် အထူးကုန်စည် ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တင်သွင်းသည့် ကြေညာလွှာတွင်ပါရှိသည့် အထူးကုန်စည်နှင့် ပတ်သက်သောတန်ဖိုး၊ ပမာဏ စသည်တို့ကို သတ်မှတ်ထားသည့် အခွန်နှုန်းထားများနှင့်တွက်ချက်ခြင်းဖြင့် ရရှိလာမည့်အခွန်သည် အနီးစပ်ဆုံး အနေအထားဖြစ်လျှင် ယင်းကြေညာလွှာကို အခြေပြု၍ အခွန်စည်းကြပ်ရမည်။
- (ခ) အောက်ပါအခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ရရှိထားသော သတင်းအချက်အလက် များကို အခြေပြု၍ စည်းကြပ်မှုကိုဆောင်ရွက်နိုင်သည်-
- (၁) အထူးကုန်စည်ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ပြည်ပသို့ တင်ပို့သူက တင်သွင်းသည့် ကြေညာလွှာသည် မှန်ကန်ပြည့်စုံသည်ဟု မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက ယုံကြည်ကျေနပ်မှုမရှိခြင်း၊

(၂) အထူးကုန်စည် ထုတ်လုပ်သူ သို့မဟုတ် ပြည်ပသို့ တင်ပို့သူက လုံလောက်သော အကြောင်းမရှိဘဲ ကြေညာလွှာတင်သွင်းရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊

(၃) အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေ သို့မဟုတ် ဤနည်းဥပဒေများကို ဖောက်ဖျက်၍ အထူးကုန်စည်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(၄) သတ်မှတ်သည့် ခွင့်ပြုလိုင်စင် ရရှိသူဖြစ်သော်လည်း အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေကို လိုက်နာမှုမရှိခြင်း။

၃၉။ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှသည် အထူးကုန်စည်ခွန်မစည်းကြပ်မီ မည်သူ့ကိုမဆို ခေါ်ယူစစ်ဆေးခြင်း၊

လိုအပ်သည့်သတင်းအချက်အလက်များ တောင်းယူခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၄၀။ (က) မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက ချအပ်သော အခွန်စည်းကြပ်တောင်းခံလွှာ သို့မဟုတ် ပြန်လည် စည်းကြပ်မှုအရ အခွန်တောင်းခံလွှာတွင် အောက်ပါအချက်အလက်များ ပါဝင်ရမည်-

(၁) အခွန်ထမ်း အမည်၊

(၂) အခွန်ထမ်း မှတ်ပုံတင်အမှတ်၊

(၃) အခွန်စည်းကြပ်တောင်းခံလွှာ အမှတ်နှင့် ရက်စွဲ၊

(၄) အခွန်စည်းကြပ်တောင်းခံလွှာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းအရာကိစ္စ၊

(၅) ကျသင့်သည့် အထူးကုန်စည်ခွန် ပမာဏ၊

(၆) အခွန်စည်းကြပ်တောင်းခံလွှာပါ အထူးကုန်စည်ခွန်ကို ပေးဆောင်ရမည့်နေ့ရက်နှင့် ပေးသွင်းပြီးသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်ရှိက ဖော်ပြရန်၊

(၇) အထူးကုန်စည်ခွန် ပေးဆောင်ရမည့် နေရာ၊ မြို့၊ ဘဏ်၊ ဘဏ်စာရင်းအမှတ်၊

(၈) လုပ်ငန်းအမျိုးအစားနှင့် အခွန်တွက်ချက်ပုံ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြချက်၊

(၉) စည်းကြပ်မှုအပေါ် အယူခံဝင်နိုင်သည့် ကာလ၊ နေရာ၊ နည်းလမ်း။

(ခ) ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂ ပုဒ်မခွဲ(ဂ) နှင့် ပုဒ်မခွဲ(စ) တို့အရ ဒဏ်ငွေပေးဆောင်ရန် တောင်းခံလွှာကို ဒဏ်ငွေ တပ်ရိုက်ခံရသူအပေါ် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက အတည်ပြုချအပ်ရမည်။ ယင်းတောင်းခံလွှာတွင် ပေးဆောင်ရမည့်ဒဏ်ငွေပမာဏ၊ သက်ဆိုင်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ နောက်ဆုံးပေးဆောင်ရမည့်နေ့၊ ဒဏ်ငွေ ပေးဆောင်ရန် တောင်းခံလွှာအမှတ်နှင့် ရက်စွဲတို့ကို ဖော်ပြပေးရမည်။ ထို့အပြင်-

(၁) ဒဏ်ငွေပေးဆောင်ရမည့် နောက်ဆုံးနေ့သည် စည်းကြပ်တောင်းခံလွှာတွင် ဖော်ပြသည့်နေ့ဖြစ်ရမည်၊

(၂) အခွန်ထမ်းသည် စည်းကြပ်တောင်းခံလွှာတွင် ဖော်ပြပါ အထူးကုန်စည်ခွန်နှင့် အထူးကုန်စည်ခွန် ဒဏ်ငွေပမာဏကို ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

ပြည်ပထွက်ခွာသူများအား စည်းကြပ်ခြင်း

၄၁။ အထူးကုန်စည်ကို ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းသူ၊ ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်သူ၊ ပြည်ပသို့တင်ပို့သူ လက်ဝယ် ထားရှိသူ သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်သူတစ်ဦးဦးသည် ပြည်ပသို့ ခေတ္တဖြစ်စေ၊ အပြီးအပိုင်ဖြစ်စေ ထွက်ခွာပါက ၎င်းပေးဆောင်ရန် အခွန်ငွေရှိလျှင်

အပြီးသတ်စည်းကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန်နှင့်ပေးဆောင်ရန် ဒဏ်ငွေ ရှိလျှင် အပြီးသတ်ကောက်ခံပေးနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ အကြောင်းကြားရမည်။

၄၂။ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် နည်းဥပဒေ ၄၁ အရ အကြောင်းကြားစာရရှိလျှင် ထိုသူအားစည်းကြပ်ရန်ရှိသော စည်းကြပ်မှုအားလုံး သို့မဟုတ် စည်းကြပ်ရန်ရှိသော စည်းကြပ်မှု အားလုံးနှင့် ကောက်ခံရန်ရှိသော ဒဏ်ငွေအားလုံးကို ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၃။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် နည်းဥပဒေ ၄၂ ပါ အတိုင်းစည်းကြပ်မှုအားလုံးနှင့် ကောက်ခံရန်ရှိသောဒဏ်ငွေအားလုံး သို့မဟုတ် စည်းကြပ်မှုအားလုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကောက်ခံရန် ရှိသော ဒဏ်ငွေအားလုံးကိုသော်လည်းကောင်း ပြီးပြတ်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိလျှင် ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာသွားမည့်သူနှင့်ပတ်သက်၍ စည်းကြပ်မှုပြုလုပ်နိုင်ရန် လိုအပ်သည်များကို ညွှန်ကြားချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ထားရမည်။ ထို့ပြင် ကျသင့်မည့်အခွန်များကို ကောက်ခံရန်ရှိနိုင်ရန် လုံလောက်သောအစီအစဉ် များကိုလည်း ပြုလုပ်ထားရမည်။

**နိုင်ငံခြားငွေဖြင့်ရရှိသူများအားစည်းကြပ်ခြင်း**

၄၄။ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်း၊ ပြည်ပသို့တင်ပို့ ရောင်းချခြင်းမှ

နိုင်ငံခြားငွေဖြင့်ရရှိပါက အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) နိုင်ငံခြားငွေဖြင့်ရောင်းရငွေကို မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်က နေ့စဉ်သတ်မှတ်သော နိုင်ငံခြား ငွေလဲလှယ်နှုန်းဖြင့် နိုင်ငံခြားငွေမှ ကျပ်ငွေသို့ဖလှယ်၍ တန်ဖိုးသင့်ရမည်၊
- (ခ) အခွန်ထမ်း၏ ရောင်းရငွေသည် နိုင်ငံခြားငွေတစ်မျိုးတည်းဖြင့်သာ ရရှိခြင်းဖြစ်ပါက နည်းဥပဒေခွဲ (က) ပါအတိုင်း တန်ဖိုးဖလှယ်၍ ရရှိသည့်ကျပ်ငွေစုစုပေါင်းကို တည်ဆဲအခွန်နှုန်းဖြင့်တွက်ချက်၍ ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်ကို သတ်မှတ်ရမည်၊
- (ဂ) အခွန်ထမ်း၏ရောင်းရငွေသည် ကျပ်ငွေအပြင် နိုင်ငံခြားငွေလည်းပါဝင်ပါက ယင်းနိုင်ငံခြားငွေကို နည်းဥပဒေခွဲ (က) ပါအတိုင်း တန်ဖိုးဖလှယ်၍ ရရှိသည့်ကျပ်ငွေနှင့် ကျပ်ငွေဖြင့်ရောင်းရငွေတို့ကို စုပေါင်း၍ ရရှိသည့်ကျပ်ငွေစုစုပေါင်းကို တည်ဆဲအခွန်နှုန်းဖြင့် တွက်ချက်၍ ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်ကို သတ်မှတ်ရမည်။

**စည်းကြပ်မှုနှင့်ပြန်လည်စည်းကြပ်မှုများအတွက်အချိန်ကာလသတ်မှတ်ချက်များ**

၄၅။ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် အောက်ပါပြန်လည်စည်းကြပ်မှုအပါအဝင် စည်းကြပ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ရှိ မှားယွင်းမှုကို ပြန်လည်စည်းကြပ်နိုင်သည်-

- (က) ပြန်လည်စည်းကြပ်မှုအရ ပြုလုပ်ခဲ့သောစည်းကြပ်မှုသည် လျော့နည်းစည်းကြပ်ခဲ့ကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရပါက ယင်းအမိန့်ချမှတ်သည့်နေ့မှ သုံးနှစ်အတွင်း ပြင်ဆင်နိုင်သည်၊
- (ခ) ပြန်လည်စည်းကြပ်မှုအရ ပြုလုပ်ခဲ့သော စည်းကြပ်မှုသည် အခွန်ထမ်း၏လိမ်လည်မှု သို့မဟုတ် တမင်လျစ်လျူမှုကြောင့် မမှန်ကန်သောသတင်းအချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံတွက်ချက်ခဲ့သည်ဟု တွေ့ရှိပါက ပြန်လည်စည်းကြပ်သည့်နေ့မှ သုံးနှစ်အတွင်း ပြန်လည်စည်းကြပ်နိုင်သည်။

**ခုနိမ့်ခြင်း**

- ၄၆။ (က) အထူးကုန်စည်ကို ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူနှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချသူသည် ဥပဒေအရ အခွန်တစ်ကြိမ်တည်းသာ ကျသင့်စေရေးအတွက် အခွန်ခုနိမ့်ပေးသွင်းခြင်းကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- (ခ) အထူးကုန်စည်ကို ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူသည် မိမိထုတ်လုပ်သည့် အထူးကုန်စည် ရောင်းချမှုအပေါ် ကျသင့်သည့် အထူးကုန်စည်ခွန်မှ ယင်းအထူးကုန်စည်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းအလို့ငှာ ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အောက်ဖော်ပြပါ အထူးကုန်စည်ခွန်များကို ခုနိမ့်နိုင်သည်-
- (၁) ပြည်တွင်းသို့ကိုယ်တိုင်ဝယ်ယူတင်သွင်းသော အထူးကုန်စည်များ၏ ကုန်းပေါ်ရောက်တန်ဖိုး အပေါ် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့်အထူးကုန်စည်ခွန်၊
- (၂) ပြည်တွင်း၌ အထူးကုန်စည်ထုတ်လုပ်သူထံမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူသော အထူးကုန်စည်များအတွက် ပေးဆောင်ခဲ့ရသော အထူးကုန်စည်ခွန်။
- (ဂ) အထူးကုန်စည်ကို ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချသူသည် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချမှုအပေါ်ကျသင့်သည့် အထူးကုန်စည်ခွန်မှ ယင်းအထူးကုန်စည်ကိုပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချမှုလုပ်ငန်းအလို့ငှာ ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အောက်ဖော်ပြပါ အထူးကုန်စည်ခွန်များကို ခုနိမ့်နိုင်သည်-
- (၁) ပြည်တွင်းသို့ကိုယ်တိုင်ဝယ်ယူတင်သွင်းသော အထူးကုန်စည်များ၏ ကုန်းပေါ်ရောက်တန်ဖိုး အပေါ် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်၊
- (၂) ပြည်တွင်း၌ အထူးကုန်စည်ထုတ်လုပ်သူထံမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူသော အထူးကုန်စည်အတွက် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်။
- (ဃ) အခွန်ခုနိမ့်ပေးသွင်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍အောက်ပါအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်-
- (၁) အထူးကုန်စည်ခွန် ခုနိမ့်ပေးသွင်းခွင့်ရှိသူများဖြစ်ကြသော အထူးကုန်စည်ကို ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ် ရောင်းချသူနှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချသူတို့သည် အထူးကုန်စည်ခွန်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ပြီးသူများ ဖြစ်ရမည်၊
- (၂) ပြည်တွင်း၌အထူးကုန်စည်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန်-
- (ကက) အထူးကုန်စည်ကို ပြည်တွင်းသို့ ဝယ်ယူတင်သွင်းခြင်းဖြစ်ပါက တင်သွင်းသည့် အထူး ကုန်စည်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကို တင်သွင်းသူသည် သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် သက်သေခံ လက်မှတ်နှစ်စောင် ပြုစု၍ မူရင်းခွဲကို မိမိနှင့်သက်ဆိုင်သည့်မြို့နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံပေးပို့ပြီး မူရင်းကို လက်ခံအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားရမည်၊
- (ခခ) အထူးကုန်စည်ကို တန်ဖိုးမြင့်ကုန်စည်အဖြစ် ထုတ်လုပ်ရန် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူထံမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်ပါက အထူးကုန်စည်ကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူထံမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်ပါက အထူးကုန်စည်ကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူသည် သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် သက်သေခံလက်မှတ်သုံးစောင် ပြုစု၍

မူရင်းကို ဝယ်ယူသူသို့လည်းကောင်း၊ မူရင်းခွဲတစ်စောင်ကို ဝယ်ယူသူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြို့နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံလည်းကောင်းပေးပို့၍ ကျန်မူရင်းခွဲတစ်စောင်ကို လက်ခံအဖြစ် သိမ်းဆည်းထား ရမည်။

(၃) ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချမှုလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန်-

(ကက) အထူးကုန်စည်ကို ပြည်တွင်းသို့ ဝယ်ယူတင်သွင်းခြင်းဖြစ်ပါက တင်သွင်းသည့် အထူးကုန်စည် နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကို တင်သွင်းသူသည် သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် သက်သေခံလက်မှတ် နှစ်စောင်ပြုစုပြီး မူရင်းခွဲကို မိမိနှင့်သက်ဆိုင်သည့် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံပေးပို့ပြီး မူရင်းကို လက်ခံအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားရမည်။

(ခခ) အထူးကုန်စည်ကို ပြည်တွင်း၌ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူထံမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်ပါက အထူးကုန်စည်ကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူသည် သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် သက်သေခံလက်မှတ် သုံးစောင်ပြုစု၍ မူရင်းကို ဝယ်ယူသူသို့လည်းကောင်း၊ မူရင်းခွဲတစ်စောင်ကို ဝယ်ယူသူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြို့နယ်အခွန် ဦးစီးဌာနမှူးထံလည်းကောင်းပေးပို့၍ ကျန်မူရင်းခွဲတစ်စောင်ကို လက်ခံအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားရမည်။

(င) အခွန်ခနှိမ်ပေးသွင်းလိုသူသည် သက်ဆိုင်ရာလများအတွက် ကျသင့်အခွန်မှ အခွန်ခနှိမ်ခွင့်များ ခနှိမ်ပြီးကျန်ငွေကို ပေးသွင်းခြင်းဖြစ်ပါက သုံးလပတ်အလိုက် ကြေညာလွှာတင်သွင်းရာတွင် ခနှိမ်ထား သည့် သတ်မှတ်ပုံစံတို့ကို ပူးတွဲ၍ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ တင်သွင်းရမည်။

(၅) ခနှိမ်ခွင့်ရှိသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်တွက်ချက်ရာတွင် ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်း၏ ပုံသေပိုင်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် မတည်အပိုင်ပစ္စည်းများအတွက် ပေးဆောင်ခဲ့သည့်အခွန်ကို ခနှိမ်ခွင့်မရှိစေရ။

(င) ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရောင်းချမှု သို့မဟုတ် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချမှုအတွက် ကျသင့်အထူး ကုန်စည်ခွန်မှ ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်ကို ခနှိမ်ရာတွင် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်က ပိုမိုသည့်ကိစ္စ၌ ခနှိမ်ရန်ပိုနေသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်ကို လုပ်ငန်း၏အသုံးစရိတ်အဖြစ် ဝင်ငွေခွန်တွက်ချက် ရာတွင် ခွင့်ပြုနုတ်ပယ်ပေးရမည်။

(စ) အခွန်ခနှိမ်ခွင့်ရှိသူသည် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရောင်းချမှု သို့မဟုတ် ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချမှု အတွက် ကျသင့်အထူးကုန်စည်ခွန် ပေးသွင်းရာတွင် အခွန်ခနှိမ်ပေးသွင်းရန်ရှိပါက အခွန်ခနှိမ် ပေးသွင်း ကြောင်း သတ်မှတ်ပုံစံနှင့်အတူ နည်းဥပဒေခွဲ (ဃ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ်(၂) သို့မဟုတ် (၃) အရ ရရှိထား သည့် သက်သေခံလက်မှတ်များကိုပူးတွဲလျက် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ တင်ပြရမည်။ သို့ရာတွင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားသည့် အထူးကုန်စည်များ၊ ရောင်းချခြင်းမပြုရသေးသည့် အထူးကုန်စည်များအတွက် ပေးဆောင်ခဲ့ရသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်ကို ခနှိမ်ခွင့်မရှိစေရ။

(ဆ) ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် သို့မဟုတ် ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချသည့် အထူးကုန်စည်များအတွက်သာ အခွန်ခနှိမ်ပေးသွင်းရန်ဖြစ်၍ ရောင်းချခြင်းမပြုရသေးသည့် အထူးကုန်စည် ကုန်လက်ကျန်များအတွက် အခွန်ခနှိမ်ခွင့်ကို ရောင်းချသည့်အချိန်တွင် ခနှိမ်ပေးသွင်းနိုင်ရေးအတွက် သတ်မှတ်ပုံစံတွင် ဖြည့်စွက်ခွင့် ပြုရမည်။

(ဇ) မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှသည် အထက်ပါနည်းလမ်းများအတိုင်း အခွန်ခန့်မှန်းခြင်းဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခြားနည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုနိုင်ရန် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ တင်ပြနိုင်သည်။ အမှန်ပင်လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရပါက ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။

(ဈ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် အထူးကုန်စည်များဝယ်ယူခြင်းနှင့် တင်သွင်းခြင်းအပေါ် အခွန်ကျသင့်သည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် အခွန်မကျသင့်သည့်ကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ နည်းလမ်းများသတ်မှတ်နိုင်သည်။

၄၇။ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ရရှိသူသည် နည်းဥပဒေ ၄၆ အရ အောက်ပါကိစ္စရပ်များတွင် အခွန်ခန့်မှန်းခွင့် မရှိစေရ-

(က) ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူထံမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူသည့် သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းသို့ ကိုယ်တိုင် တင်သွင်း ထားသည့် အထူးကုန်စည်များအပေါ်တွင် ဤနည်းဥပဒေများအရ အခွန်အမှတ်တံဆိပ် ကပ်နှိပ်ထားမှု မရှိခြင်း၊

(ခ) ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်ရောင်းချသူထံမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူသည့်ကိစ္စတွင် ကျသင့်အထူးကုန်စည်ခွန်ကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူက ပေးဆောင်ထားမှုမရှိသည်ကို စိစစ်တွေ့ရှိရခြင်း။

**အခွန်ငွေပြန်အမ်းခြင်း**

၄၈။ အခွန်ထမ်းသည်-

(က) အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၈ အရ ပြန်အမ်းငွေရရှိကြောင်း အကြောင်းကြားသည့် စာရရှိလျှင် မိမိလစဉ်ပေးဆောင်ရန်ရှိသည့် ကျသင့်အခွန်ငွေမှ ရရန်ရှိသော ပြန်အမ်းငွေကို ခုနှိမ်ပြီး လိုငွေ ကိုသာ ပေးဆောင်ရမည်၊

(ခ) ပြန်အမ်းငွေပမာဏသည် သက်ဆိုင်ရာလအတွက် ကျသင့်သည့် အခွန်ပမာဏထက်ပိုလျှင် ခုနှိမ်ရန် ကျန်သည့်အခွန်ငွေကို ကျန်လများတွင် ဆက်လက်ခုနှိမ်ပေးရမည်၊

(ဂ) ခုနှိမ်သည့်ငွေပမာဏကို သက်ဆိုင်ရာသုံးလပတ်အလိုက် တင်သွင်းသည့်ကြေညာလွှာတွင် ရှင်းလင်း တင်ပြရမည်။

၄၉။ အခွန်ထမ်းကပြန်အမ်းငွေရရှိကြောင်း အကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိသည့်နှစ်အတွင်း အခွန် ပေးဆောင်ရန်မရှိတော့လျှင် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှသည် ပြန်အမ်းငွေကိုထုတ်ပေးရမည်။

**အယူခံဝင်ခြင်း**

၅၀။ အခွန်ထမ်းသည်အခွန်ငွေကို အကျေပေးဆောင်ခြင်းမရှိဘဲ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက ချမှတ် သောအမိန့်ကို အယူခံဝင်ခွင့်ပြုပါရန် အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ လျှောက်ထား လာပါက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) အခွန်ထမ်းသည် အမှန်ပင်အခွန်ငွေကို အကျေပေးဆောင်နိုင်ခြင်း ရှိမရှိစိစစ်ပြီး-

(၁) အခွန်ထမ်းသည် အခွန်ငွေကို အကျေပေးဆောင်နိုင်သူ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန်အကြောင်းရှိလျှင် အခွန်ငွေကို အကျေပေးဆောင်ပြီးမှသာ ယင်းအားအယူခံဝင်ခွင့်ပြုရမည်။

(၂) အခွန်ထမ်းသည်အခွန်ငွေကို အကျေပေးဆောင်သူမဟုတ်ဟု ယူဆရန်အကြောင်းရှိလျှင် ထပ်မံ ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ပေးဆောင်စေ၍ ကျန်အခွန်ငွေအတွက် လုံလောက်သော အာမခံပစ္စည်း တင်သွင်းစေပြီးမှသာ အယူခံဝင်ခွင့်ပြုရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲငယ် (၁) သို့မဟုတ် (၂) အရ ချမှတ်သောအမိန့်ကို အခွန်ထမ်းထံ ပေးပို့ရမည်။

၅၁။ အခွန်ထမ်းသည်-

(က) ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ်(၁) အရ အယူခံဝင်လိုပါက အခွန်ထမ်းသည် အယူခံလွှာကို သတ်မှတ်ထားသည့်ပုံစံဖြင့် ပေးပို့ရမည်။ အယူခံလွှာနှင့်အတူ အခွန်ငွေတောင်းခံလွှာနှင့် မှန်ကန်ကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးထားသည့် အမိန့်မိတ္တူတို့ကို ပူးတွဲပေးပို့ရမည်။

(ခ) ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ်(၂) အရ အခွန်အယူခံခံအဖွဲ့ထံသို့ အယူခံဝင်ရာတွင် ယင်းအဖွဲ့က သတ်မှတ်ထားသည့်ပုံစံနှင့်အတူ မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် အမိန့်မိတ္တူကို ပူးတွဲပေးပို့ရမည်။

(ဂ) ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၃)အရ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ထံသို့ အယူခံ ဝင်ရာတွင်အယူခံလွှာနှင့်အတူ အခွန်အယူခံခံအဖွဲ့က ချမှတ်သည့်မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးထားသည့် အမိန့်မိတ္တူကို ပူးတွဲပေးပို့ရမည်။

၅၂။ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မခွဲ(က) အရ အယူခံမှုကိုဆုံးဖြတ်သည့်ကိစ္စဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် သို့မဟုတ် အခွန်အယူခံခံအဖွဲ့ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အခွန် ဦးစီးဌာနမှူးသည်-

(က) လိုအပ်သည့် အမှုတွဲ သို့မဟုတ် စာမှတ်စာတမ်းများကို သက်ဆိုင်ရာဌာနမှ တောင်းယူနိုင်သည်။

(ခ) အယူခံမှုကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် မည်သူ့ကိုမဆို ခေါ်ယူစစ်ဆေးနိုင်သည်။

(ဂ) လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို တောင်းယူနိုင်သည်။

၅၃။ အယူခံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အယူခံဝင်သူအား ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေဖြင့် ဖြစ်စေ ရှင်းလင်းတင်ပြခွင့် ပေးရမည်။ အယူခံဝင်သူက စာဖြင့်လျှောက်လဲတင်ပြလာလျှင်လည်း ခွင့်ပြု ရမည်။

၅၄။ အယူခံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍အမိန့်မိတ္တူကို အောက်ပါအတိုင်းပေးပို့ရမည်-

(က) အခွန်အယူခံခံအဖွဲ့ကချမှတ်သည့် အမိန့်ဖြစ်လျှင် အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူး၊

(ခ) အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာ အခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက ချမှတ်သည့် အမိန့်ဖြစ်လျှင် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီး ဌာနမှူး။



**ထူးခြားသောကိစ္စများအတွက်ဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများ**

၅၅။ (က) လုပ်ငန်းတစ်ခုခုတွင် အစုပါဝင်သူတိုင်းသည် ယင်းလုပ်ငန်းကို ရပ်စဲလျှင်ရပ်စဲသည့်နေ့အထိ အခွန်စည်းကြပ်ခံရန်နှင့် ကျသင့်သည့်အခွန်ငွေကို ပေးဆောင်ရန် တွဲဖက်၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးချင်းစီဖြစ်စေ တာဝန်ရှိစေရမည်။

- (ခ) လုပ်ငန်းတစ်ခုခု၏ ပိုင်ရှင်ပြောင်းလဲခဲ့လျှင် မူလပိုင်ရှင်နှင့် ဆက်ခံသည့်ပိုင်ရှင်တို့သည် ထိုသို့ ပြောင်းလဲသည့်နေ့အထိ အခွန်စည်းကြပ်ခံရန်နှင့် ကျသင့်သည့် အခွန်ငွေကိုပေးဆောင်ရန်တွဲဖက်၍ ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးချင်းစီဖြစ်စေ တာဝန်ရှိစေရမည်။ မူလပိုင်ရှင်နှင့်ဆက်သွယ်ရာတွင် အခက်အခဲရှိပါက ဆက်ခံသည့်ပိုင်ရှင်ကို မူလပိုင်ရှင်၏ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ အောက်ပါကာလများအတွက် အခွန်စည်းကြပ်ရမည်-
- (၁) ပိုင်ရှင်ပြောင်းလဲသည့်နှစ်အတွင်းမူလပိုင်ရှင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့်ကာလ၊
- (၂) ပိုင်ရှင်ပြောင်းလဲသည့်နှစ်မတိုင်မီကပ်လျက်ရှိသောဘဏ္ဍာနှစ်။

၅၆။ သေဆုံးသူ သို့မဟုတ် အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် တရားဝင်မစွမ်းဆောင်နိုင်သူတို့အတွက် တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရတာဝန်ရှိသူကိုဖြစ်စေ အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံရမည်။ သို့ရာတွင်တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ် သို့မဟုတ် ယင်းတာဝန်ရှိသူအနေဖြင့် ဤနည်းဥပဒေအရ ပေးဆောင် ရမည့် အခွန်ငွေမှာ ယင်းတို့တာဝန်ယူထားသည့်ပစ္စည်း၏ ပေးဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသမျှသာ ဖြစ်စေရမည်။

၅၇။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးသည် ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေပါ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်များအရ သတ်မှတ်သော ပြည်ပနေနိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် ပြည်ပနေနိုင်ငံသားကသော်လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်းနေ နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းနေနိုင်ငံသားကသော်လည်းကောင်း နိုင်ငံတော်အတွင်း အထူးကုန်စည် ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်း၊ ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းခြင်း၊ ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်းတို့အတွက် ထိုသူ၏ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် သတ်မှတ်ရန်ရည်ရွယ်ကြောင်း အောက်ပါတစ်ဦးဦးကို အကြောင်းကြားပြီးနောက် ဥပဒေပါကိစ္စရပ်တစ်ခုခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော ကိစ္စရပ်များအတွက် ယင်းအားကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် မှတ်ယူနိုင်သည်-

- (က) ပြည်ပနေသူ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းနေသူက မိမိ၏ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်နည်းနည်းဖြင့် တာဝန်လွှဲထားသူ၊
- (ခ) ပြည်ပနေသူ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းနေသူနှင့်စီးပွားရေးဆက်သွယ်သူ၊
- (ဂ) ပြည်ပနေသူ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းနေသူကိုအကြောင်းပြု၍ ဝင်ငွေရရှိသူ၊ သို့ရာတွင် ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်သတ်မှတ်ရန် ရည်ရွယ်ထားသူအား ကြိုတင်ရှင်းလင်းခွင့်မပေးဘဲ ဤနည်းဥပဒေအရ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မသတ်မှတ်ရ။

၅၈။ ဤနည်းဥပဒေပါကိစ္စရပ်များအလို့ငှာ အခွန်ထမ်းကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့်ကိစ္စရပ်မှ တစ်ပါး ကျန်ကိစ္စရပ်များကို ဝင်ငွေခွန်နည်းဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီသူသည် အခွန်ထမ်း၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

၅၉။ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံလုပ်ငန်းများအပေါ် အခွန်စည်းကြပ် ကောက်ခံရန် နည်းလမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာနက အခါအားလျော်စွာထုတ်ပြန်သည့် ညွှန်ကြားချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

### အခန်း(၁၀)

#### အထွေထွေ

၆၀။ ဥပဒေအရအကြောင်းကြားစာ သို့မဟုတ် အခွန်ငွေတောင်းခံစာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယင်းတို့တွင် အမည် ဖော်ပြထားသူအားလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း၊ နိုင်ငံပိုင်စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ အသင်း၊ ကုမ္ပဏီ၊ ဖက်စပ်လုပ်ငန်းနှင့်အစုစပ်လုပ်ငန်းတို့၏ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အုပ်ချုပ်သူ၊ ဒါရိုက်တာ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ အဖွဲ့ဝင်နှင့် အစုဝင်တစ်ဦးဦးအားလည်းကောင်း စာတိုက်မှဖြစ်စေ၊ အီလက်ထရောနစ်နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ပေးပို့အတည်ပြုနိုင်သည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါအကြောင်းကြားစာ သို့မဟုတ် အခွန်ငွေတောင်းခံလွှာကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအရ သမ္မန်စာချုပ်အပ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်းလည်း ချုပ်ဆိုနိုင်သည်။

၆၁။ ကျသင့်သည့်အခွန်ကို တွက်ချက်သတ်မှတ်ရာတွင် ပြား ၅၀ အောက်နည်းသော အခွန်ငွေကို ထည့်သွင်းမတွက်ချက်ဘဲ ပြား ၅၀ နှင့် တစ်ကျပ်အကြားရှိ အခွန်ငွေကို တစ်ကျပ်ဟု ထည့်သွင်း တွက်ချက်ရမည်။ သို့ရာတွင်တစ်ယူနစ်အပေါ် ကျသင့်အခွန်နှုန်း တွက်ချက်သတ်မှတ်ရာတွင် ပြားစွန်း တန်ဖိုးကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်နိုင်သည်။

၆၂။ သက်ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် ပြဋ္ဌာန်းသောပြည်ထောင်စု၏ အခွန်အကောက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ထိုက်သင့်သောဆုကြေးငွေ ချီးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အလို့ငှာ လိုအပ်မည့်ခန့်မှန်း ပမာဏကို သက်ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာ ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲတောင်းခံ၍ သုံးစွဲရမည်။

၆၃။ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်နည်းဥပဒေပါ သတ်မှတ်ချက်များကို လွယ်ကူစွာလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် လိုအပ်သောပုံစံများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန် နိုင်ပြီး လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်ခက်ခဲသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများ ကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

စိုးဝင်း

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး